

Bergen, 05.05.2015

Vi viser til departementets høringsnotat datert 17. mars 2015 med høringsfrist 9. juni 2015 og oversender vår høringsuttalelse.

Historikk og generelt syn på reguleringsforslag

Med mottoet NIHIL SINE LABORE – intet uten arbeid – startet Sigurd Sørensen i 1905 tobakksbutikken som nå ligger på Torgallmenningen. Gründer Sigurd Sørensen satte sin ære i å tilby kundene sine kvalitetsprodukter solgt med stor kunnskap. NIHIL SINE LABORE er fremdeles butikkens motto.

Gjennom vår lange og stolte historie har vi vært med på store endringer knyttet til regulering av tobakkssalg i Norge. Vi, som alle andre seriøse aktører, har støttet oppunder disse reguleringene og ser at utviklingen i Norge de seneste årene har vært positiv. Det totale forbruket av tobakk har gått ned og antallet nye tobakksbrukere likeså (jfr Sirius Rusmidler i Norge kap 3 - Tobakk).

På tross av dette ser vi det som nødvendig å poengtere at tobakk er definert som et nytelsesprodukt, på lik linje med andre lovlige nytelsesmidler som alkohol. Som spesialforhandler av tobakk er vi svært skeptiske til tiltak som vil gjøre det vanskelig å kunne skille kvalitetsprodukter fra andre produkter. Vi mener nøytrale forpakninger vil føre til mindre produktinnsikt og tilrettelegge for økt grensehandel og illegal omsetning.

Helsedepartementet vil med sitt forslag hindre produsentene å benytte seg av sine lovlige varemerker. Vi er meget skeptisk til at departementet vil gå bort fra prinsippet om at lovlige produkter skal kunne benytte sin tradisjonsrike logo og design som er utviklet over flere tiår. Det er tross alt snakk om lovlige produkter i et regulert marked.

Samtidig som forskning viser en nedgang i omsetning av tobakk med nøytrale forpakninger (Jfr Janne Scheffels (SIRUS) notat til Kunnskapsgrunnlaget om standardiserte tobakspakninger - 10. feb 2015) opplever vi en stadig økning i smugling av tobakk til Norge, noe som er viktig å ha med i vurderingen og som vi mener ikke blir vektlagt i særlig grad.

Norway Empty Pack Survey (Undersøkelse foretatt av de internasjonale tobakkselskapene Philip Morris, Imperial Tobacco, British American Tobacco og JTI) viser at 47,2 % av alle sigaretter som ble røykt i Norge ikke er omsatt gjennom regulerte kanaler.

På bakgrunn av dette er forslaget om nøytral varemerking, på linje med synlighetsforbudet, et forslag vi mener vil gi mindre positiv effekt på det totale konsumet.

Når det er sagt er det også viktig for oss å fremme forslaget om egne konsesjoner for tobakkssalg. Vi mener tobakk burde selges med kompetanse og veiledning, slik vin og sprit blir omsatt i dag. Et monopol er nok ikke veien å gå, men vi synes det er et poeng at produkter klassifisert som helseskadelige burde selges fra steder som har spesialkompetanse. Vi har kommet langt i Norge med merking av matvarer med tanke på synlighet og sporbarhet, noe som har ført til en økt bevissthet hos forbruker. Det samme opplever vi blandt våre 400 daglige kunder. Kundene ønsker mer produktkunnskap og er mer bevisst sine valg enn tidligere. Et eksempel er organisk dyrket tobakk uten tilsetningsstoffer, som raskt har blitt vårt bestselgende produkt.

Konsekvenser

Sørensen Tobakk AS har som mål å kunne tilby våre kunder en annerledes opplevelse, med kvalitetsvarer og personlig service. Våre kunder handler hos oss fordi deres tobakksvaner også er kultur. Norge har streng regulering og høye avgifter på tobakk. Vi er positive til at norske myndigheter ønsker å regulere det norske markedet, men vi er negative til å innføre reguleringer som gjør at nordmenn kjøper sine tobakksvarer utenfor det regulerte markedet. Dette er noe som allerede er synlig gjennom andelen tobakk som enten kjøpes i utlandet, på tax-free eller som smuglervarer. Forslaget om nøytral varemerking kan drive denne utviklingen i feil retning, noe som igjen kan føre til et stort tap av avgiftskroner og redusert innsikt i folks tobakksvaner. Dette er en stor utfordring for oss som prøver å livnære oss av lovlig regulert salg av tobakk her i landet.

Det er fortsatt slik at enkelte produkter har en kultur og tradisjon som omfatter mer enn produktet i seg selv, som f.eks pipehåndtverket, sigarklubber etc. Disse sosiale verdiene burde også tas med i betrakningen.

Vår anmodning til Helse- og omsorgsdepartementet:

Vi anmoder Helse- og omsorgsdepartementet om å forkaste forslaget om nøytral varemerking av tobakk. Et slikt forslag, mener vi i Sørensen Tobakk AS, vil kunne gi enda større utfordringer rundt det statlig regulerte tobakksalget i Norge. Det vil også kunne føre til økt handel utenfor det regulerte markedet, som igjen vil gi et skjevt bilde av nordmenns forbruk av tobakk. Videre vil dette også kunne føre til et stort avgiftstap og behov for økt ressursbruk til håndheving av lover og regler. For vår del vil nøytral varemerking resultere i enorme utfordringer med tanke på logistikk og kommunikasjon, og muligens utspille vår rolle som spesialforhandler og kompetanseorgan på tobakk. Med andre ord vil Sørensen Tobakk som institusjon gjennom 110 år stå i fare for å utraderes.

Sørensen Tobakk AS
v/Hilde Sørensen
daglig Leder